

Тежкия товар.

(По Хердер).

Султан Хакем пожелал да разшири и разхубави градините на своя палат. Той изкупил всички околни места, като заплатил толкова, колкото пожелали техните притежатели. Само една бедна вдовица отказала да му продаде двора си, мил спомен, който тя получила в наследство от покойния си баща. Така я убеждавали, инак я убеждавали, ала тя не скланяла.

Упорството на вдовицата ядосало силно надзирателя на султанските постройките. Той отнел насила двора ѝ и заповядал на работници да градят.

Вдовицата се оплакала на сждията.

Сждията изслушал внимателно вдовицата и се замислил. По закон жената имала право, ала не било тъй лесно да се противопостави на султана.

И какво направил той? — Качил се на магарето си, взел един голям човал и веднага се отправил към палата. Той отишъл на мястото, което било отнето от вдовицата. На същото място била издигната хубава постройка. В това време самия султан бил вътре.

Султана бил очуден, като видял сждията, яхнал на магарето си и нарамил човал; още повече се очудил, когато сждията паднал на колене пред него и му казал:

„Позволете, господарю, да напълня този човал с пръст от тука“. Султана му позволил.

Когато човала бил пълен, сждията помолил султана да му помогне да го тури върху самара на магарето.

Това желание на сждията се видяло на султанът още по-чудно от първото. Той решил да го послуша, та да види, какво ще излезе. Ала човала не само не могъл да се дигне, ами не могъл и дори да се помръдне.

„Товарът е много тежък“, казал султана.

„Господарю,“ отговорил решително сждията, „ти казваш, че товарът е тежък. А той е една малка частичка от двора на бедната вдовица, която ти незаконно искаш да владееш. Как ще може твоята съвест да носи такъв тежък товар?“

Султана се смутил. Той похвалил остроумието и неустрашимостта на сждията и повърнал на вдовицата двора заедно с построеното върху него здание.